

Sundhedsstyrelsen

Jørgen Jakobsen
DELTA Akustik og Vibration
Bygning 356
Akademivej
28 00 Lyngby

MILJØMINISTERIET

fv/]i ^'-'^'sen J.NR. L^oH^'CX-%2^■

11 SEP. 1996

BREV NR." M^l BILAG:

Den 03 SEP. 1996

J.nr. 1102/2-71-94
(anføres ved henvendelser)

Lokalnr. 5013, EL/ls

Fil nr 11022714.133

1 mm
à

Vedr. infralyd/lavfrekvent lyd.

Kære Jørgen Jakobsen.

Tak for dit sidste brev af 12. august 1996, hvori du havde vedlagt en kopi af brev til Gerhard Ingemann Nielsen i Hvidovre.

- / . Som det fremgår af vedlagte brev til deltagerne i infralydgruppen, har jeg sagt min stilling op til fratræden ved udgangen af august 1996. Hvem - om nogen - der skal varetage området i Sundhedsstyrelsen fremover, herunder være Sundhedsstyrelsens repræsentant i følgegruppen til Miljøstyrelsens projekt om lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø, er usikkert.
- / . Jeg fremsender derfor et notat, som jeg lavede den 10. maj 1996 umiddelbart efter vores sidste møde den 8. maj 1996, om Sundhedsstyrelsens kommentarer til Miljøstyrelsens udkast til Orientering om lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø. Jeg vil dog derudover foreslå, at Orienteringen, når den er færdig til høring, også sendes til Sundhedsstyrelsen.

Tak for samarbejdet gennem de forløbne år.

Med venlig hilsen

Elle Laursen

Postadresse
Amaliegade 13
Postboks 2020
1012 København K

Telefon
33 91 16 01

Gennemualgstelefon
33 91 16 10 + lokalnr.

Telefax
33 93 16 36

Giro
600-0916

Notat om Sundhedsstyrelsens kommentarer til bilag10 6b: Orientering fra Miljøstyrelsen om "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø", diskuteret på mødet DELTA Akustik & vibration, onsdag den 8. maj 1996.

Ovennævnte orientering vil blive fremsendt til høring i følgegruppen.

Nedenstående synspunkter, hvoraf nogle blev omtalt på ovenstående møde, kan overvejes at lade indgå i høringssvaret, når det engang kommer ("Orienteringen" er planlagt udsendt inden udgangen af 1996).

Enkelte kommentarer på side 4, 5 og 12 er telefonisk meddelt Jørgen Jakobsen den 9.5.1996.

- **Side 15, pkt. 1.5 første afsnit:** Det er Sundhedsstyrelsens opfattelse at alle, og ikke kun de mest følsomme ca. 5% af befolkningen, bør beskyttes mod gener forårsaget af infra- lyd/lavfrekvent lyd. Orienteringens udsagn her står efter Sundhedsstyrelsens opfattelse i modsætning til et tilsvarende udsagn på side 19 om vibrationer, hvor der står, at "det er Miljøstyrelsens holdning, at det ..... skal sikres, at der ikke forekommer vibrationer af en styrke, der mærkes som generende. Såfremt Miljøstyrelsen ikke mener, at der er en modsætning, bør der i orienteringen gøres rede for, hvorfor der ikke må forekomme generende vibrationer overhovedet, men at det kan accepteres, at der forekommer infralyd, som generer 5% af befolkningen.
- **Side 15 og 16:** Sundhedsstyrelsen foreslår, at der gøres mere ud af at uddybe baggrunden for de vejledende grænseværdier for lavfrekvent støj i tabel 3. Det blev på mødet den 8. maj 1996 oplyst, at grænseværdierne var "et slag på tasken/et bedste skøn". Denne baggrund bør imidlertid uddybes væsentligt også med hensyn til, at der gives udtryk for, at grænseværdierne er foreløbige. Ved en forhåbentlig fremtidig revision, når datagrundlag og det videnskabelige grundlag er bedre, kan man så bedre se, på hvilket grundlag de foreslåede vejledende grænseværdier er fremkommet.

De to sidste rækker i tabel 3 omhandler rum i virksomheder. Det bør pointeres, at det her drejer sig om rum, som kan være generet af lavfrekvent lyd og infralyd stammende fra andre virksomheder end de, i hvilken lyden generer. Lovrigt kan man overveje, om dette ikke hører under Arbejdstilsynet.
- **Side 19. 2.1 Opfattelse af vibrationer, 2. afsnit.:** Der henvises til kommentarer under side 15.
- **Side 27, tabel 5:** Der bør sættes nøjagtige klokkeslæt på for definition af dag-, aften og natperioden. Med hensyn til sidste række om erhvervsbebyggelse gør sig lignende overvejelser gældende som nævnt under tabel 3, side 16.
- **Side 27, afsnittet under tabel 5:** Oplysningen om, at "grænsen for netop mærkbare vibrationer sædvanligvis fastsættes til $L_{aw} = 71-72$ dB" set i relation til de foreslåede vejledende grænser for vibrationer, som ligger fra 75 til 85, harmonerer ikke med holdningen på side 19, at det skal sikres, at der ikke forekommer vibrationer i en styrke, der mærkes som generende.
- **Side 29, kapitel 3. Muligheder for at dæmpe lavfrekvent støj og vibrationer:** Her bør tilføjes ordet infralyd.
- **Side 39 til 43, kapitel 4. Administration af miljøsager om lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer:** Afsnittet var forfattet af Jørgen Jakobsen uden medvirken fra Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen gav på mødet udtryk for, at

styrelsen antagelig ville skrive afsnittet helt om. Styrelsen ønskede derfor ikke kommentarer til den foreliggende udgave.

: 2 - Jeg har på **side 39, 41 og 43** kommet med nogle håndskrevne kommentarer. Alle sidste afsnit på side 43 blev diskuteret på mødet, hvor som eneste anden sundhedsfaglig person deltog audiolog Per Nilsson fra Bispebjerg Hospitals Audiologiske afdeling. Det var opfattelsen på mødet, at det med den viden, der idag foreligger om de sundhedsmæssige effekter af infralyd og lavfrekvent lyd, ikke vil være basis for at henvise en evt. klager, i hvis hjem der ikke ved støjundersøgelse er fundet lyd kraftigere end den sædvanlige anerkendte høretærskel, til undersøgelse inden for sundhedsvæsenet.

Begrundelsen herfor er, at alment praktiserende læger såvel som praktiserende speciallæger i øre-, næse- og halssygdomme normalt ikke vil have viden om problemstillingen. Selv audiologiske afdelinger vil næppe heller være tilstrækkeligt orienteret om problematikken. Dertil kommer - hvad der er yderst væsentligt - at ingen audiologiske afdelinger i Danmark vil være i stand til fx at teste for en lavfrekvent tinnitus eller tinnitus i infralydområdet, da man simpelthen ikke har udstyr, der kan gå så langt ned i frekvensområdet. Det eneste sted i Danmark, hvor man dels kan provokere personer med infralyd og lavfrekvent lyd (under ca. 125 Hertz), dels matche en lavfrekvent tinnitus, er på Aalborg Universitet hos Henrik Møller, Man vil dog ved henvisning til en audiologisk afdeling muligvis kunne afdække nogle årsager til klagernes gener, men ikke på nogen måde med sikkerhed kunne lave en fuld sufficient undersøgelse. Såfremt man fra

3

de centrale sundhedsmyndigheders side skal kunne blive i stand til bedre at vejlede audiologiske afdelinger/øre-, næse- og halslæger, vil det kræve yderligere viden opnået fx ved gennemførelse af den i sagen omtalte undersøgelse.

Sidstnævnte er kort diskuteret på 5. afdelings postmode den 9.5.1996.

Elle Laurson